C/2024/6820
29.11.2024

RÅDETS HENSTILLING

af 21. oktober 2024

om Cyperns økonomiske, budgetmæssige, beskæftigelsesmæssige og strukturelle politikker

(C/2024/6820)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ([2]), særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([3]), der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten (»faciliteten«), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager faciliteten til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 ([4]) (»REPowerEU-forordningen«), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Cypern tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(3) Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030« for at give input til den politiske beslutningstagning og skabe gode rammebetingelser for at øge væksten. I meddelelsen opstilles der ni gensidigt forstærkende indsatsområder til fremme af konkurrenceevnen. Blandt disse indsatsområder udgør adgang til privat kapital, forskning og innovation, uddannelse og færdigheder og et velfungerende indre marked særligt vigtige politiske prioriteter, som bør være genstand for reformer og investeringer med henblik på at håndtere de aktuelle produktivitetsmæssige udfordringer samt styrke Unionens og medlemsstaternes langsigtede konkurrenceevne. Den 14. februar 2024 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »Årlig rapport om det indre marked og konkurrenceevnen 2024«. I denne meddelelse gennemgås de konkurrencemæssige styrker og udfordringer, der præger det europæiske indre marked, og der gøres status over den årlige udvikling med udgangspunkt i de ni udpegede indsatsområder for konkurrenceevnen.

(4) Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som markerede starten på det europæiske semester 2024 for samordning af de økonomiske politikker. Den 22. marts 2024 godkendte Det Europæiske Råd prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2024, hvori Cypern blev udpeget som en af de medlemsstater, der kan være berørt eller kan være i risiko for at blive berørt af ubalancer, og for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen en udtalelse om Cyperns udkast til budgetplan 2024. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles beskæftigelsesrapport 2024, hvori gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ([5]) (»henstillingen vedrørende euroområdet 2024«) den 12. april 2024 og den fælles beskæftigelsesrapport den 11. marts 2024.

(5) Den 30. april 2024 trådte Unionens nye ramme for økonomisk styring i kraft. Rammen omfatter den nye forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning, Rådets ændrede forordning (EF) nr. 1467/97 ([6]) om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud samt Rådets ændrede direktiv 2011/85/EU ([7]) om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer. Formålet med den nye ramme for økonomisk styring er at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst og modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer samt forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Den nye ramme for økonomisk styring fremmer også det nationale ejerskab og lægger større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. En national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag indeholder en medlemsstats finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en planlægningsperiode på fire eller fem år afhængigt af den nationale valgperiodes normale varighed. Nettoudgiftskursen ([8]) i de nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag skal stemme overens med kravene i forordning (EU) 2024/1263, herunder kravene om, at den offentlige gæld bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller om, at den forbliver på et forsvarligt niveau på under 60 % af bruttonationalproduktet (BPNP), og om, at det offentlige underskud bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordning (EU) 2024/1263, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år. Til støtte for udarbejdelsen af disse nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag offentliggjorde Kommissionen den 21. juni 2024 en vejledning om de oplysninger, som medlemsstaterne skal fremlægge i deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag og i deres årlige statusrapporter. I overensstemmelse med artikel 5 og 36 i forordning (EU) 2024/1263 meddelte Kommissionen medlemsstaterne referencekurser og tekniske oplysninger, hvor det var relevant. Medlemsstaterne skal forelægge deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag senest den 20. september 2024, medmindre medlemsstaten og Kommissionen bliver enige

([5]) Rådets henstilling (EU) af 12. april 2024 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: »nettoudgifter«: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse, samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

om at forlænge fristen med en rimelig periode. I overensstemmelse med deres nationale retlige rammer kan medlemsstaterne drøfte deres udkast til mellemfristede planer med deres nationale parlamenter, anmode de uafhængige finanspolitiske institutioner om at afgive en udtalelse og gennemføre en høring af arbejdsmarkedets parter og andre nationale interessenter.

(6) I 2024 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020, 2022 og 2023 er fortsat lige relevante for de genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

(7) Den 17. maj 2021 indgav Cypern sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V til nævnte forordning. Den 28. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Cyperns genopretnings- og resiliensplan ([9]), som blev ændret den 8. december 2023 i henhold til artikel 18, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU ([10]). Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Cypern på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

(8) Den 30. april 2024 forelagde Cypern sit nationale reformprogram for 2024 og sit stabilitetsprogram for 2024 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([11]). Det nationale reformprogram for 2024 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Cyperns halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

(9) Den 19. juni 2024 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Cypern 2024. Heri foretages der en vurdering af Cyperns fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2023, og der gøres status over Cyperns gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Cyperns fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(10) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Cypern i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Cypern med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort i marts 2024. Den 19. juni 2024 konkluderede Kommissionen, at Cypern er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig står Cypern over for sårbarheder i forbindelse med privat og offentlig gæld og udlandsgæld. Disse sårbarheder er generelt aftaget, men er fortsat relevante, mens det store underskud på betalingsbalancens løbende poster er steget yderligere. Både husholdningernes og de ikkefinansielle virksomheders gældskvote er fortsat med at falde, men er stadig høj. Virksomhedernes gæld og udlandsgælden kan imidlertid tilskrives gælden i enheder med særligt formål, som udgør en begrænset risiko for den indenlandske økonomi. Bankernes store beholdning af misligholdte lån er faldet betydeligt i de seneste år, herunder i 2023, og afviklingen af misligholdte lån i kreditovertagende virksomheder forventes at nedbringe den private gæld yderligere. Ikke desto mindre vil de strammere finansielle forhold sandsynligvis øge presset på stærkt forgældede husholdninger og virksomheder. Den offentlige gældskvote falder hurtigt, og Cypern forventes at opretholde budgetoverskud i 2024 og 2025, hvilket vil føre til yderligere reduktioner af gældskvoten. Det store underskud på betalingsbalancens løbende poster steg yderligere i 2023, hvilket i vid udstrækning skyldtes den fortsat robuste indenlandske efterspørgsel og hjemtagningen af overskud. Det forventes at forblive stort i 2024 og 2025. Den meget negative nettostilling over for udlandet forbedredes ikke i 2023 og forventes at blive forværret, medmindre de løbende poster forbedres markant. Der er gjort en omfattende politisk

([9]) ST 10686/21 INIT og ST 10686/21 ADD 1.

([10]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. december 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 28. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Cyperns genopretnings- og resiliensplan (ST 15571/23 INIT og ST 15571/23 ADD 1).

([11]) Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

indsats for at afhjælpe de identificerede sårbarheder. En fuldstændig og rettidig gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen og yderligere foranstaltninger forventes at bidrage til at øge eksporten og mindske den overdrevne afhængighed af olieimport.

(11) Ifølge data valideret af Eurostat steg Cyperns offentlige overskud fra 2,7 % af BNP i 2022 til 3,1 % i 2023, mens den offentlige gæld faldt fra 85,6 % af BNP ved udgangen af 2022 til 77,3 % ved udgangen af 2023.

(12) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet ([12]), at Cypern traf foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter var i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs ([13]), under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig henstillede Rådet, at Cypern tilpassede de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det henstillede også til Cypern at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler. Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs ([14]) i 2023 ekspansiv med 1 % af BNP i en situation med høj inflation. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) i 2023 indebar et stort set neutralt bidrag på 0,2 % af BNP til finanspolitikken. Dette omfatter reduktionen på 0,1 % af BNP i omkostningerne ved de målrettede nødstøtteforanstaltninger til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger, samt stigningen på 0,2 % af BNP i omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter i 2023 var i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret af ikketilbagebetalingspligtig støtte (»tilskud«) under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 1,3 % af BNP i 2023. Nationalt finansierede investeringer udgjorde 3,2 % af BNP i 2023, hvilket svarer til en stigning på 1,3 procentpoint i forhold til 2022. Cypern finansierede yderligere investeringer ved hjælp af faciliteten og andre EU-midler. Landet finansierede offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed såsom installering af varmeisolerings- og solcelleanlæg i offentlige bygninger, energiopgraderinger på en række brandstationer i byer og landdistrikter, en opgradering af de relevante cypriotiske myndigheders kapacitet til at håndtere brandfarer og styrke beskyttelsen mod de risici, som borgere, infrastruktur og skove står over for, digitalisering af centrale arbejdsgange i en række ministerier og centrale statslige tjenester og udvidelse af e-anvendelsesmiljøet til planlægnings- og byggetilladelsesformål. Disse offentlige investeringer finansieres delvis gennem faciliteten og andre EU-midler.

(13) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2024 forventes der i det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, en realvækst i BNP på 2,9 % i 2024 og 3,1 % i 2025, mens inflationen målt ved det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) forventes at ligge på 2,5 % i 2024 og 2,0 % i 2025. Det offentlige overskud ventes at falde til 2,9 % af BNP i 2024 og 2,8 % af BNP i 2025, mens den offentlige gældskvote ventes at falde til 70,6 % ved udgangen af 2024 og 65,5 % ved udgangen af 2025. Efter 2025 ventes det offentlige overskud at falde til 2,6 % af BNP i 2026 og 2,1 % i 2027. Den offentlige saldo ventes således at forblive under traktatens referenceværdi for underskud på 3 % af BNP i hele programperioden. Samtidig ventes den offentlige gældskvote efter 2025 at falde til 59,2 % af BNP i 2026 og 54,2 % af BNP i 2027.

(14) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det reale BNP at stige med 2,8 % i 2024 og 2,9 % i 2025, mens inflationen målt ved HICP ventes at være på 2,4 % i 2024 og 2,1 % i 2025.

(15) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det offentlige overskud at udgøre 2,9 % af BNP i 2024, mens den offentlige gældskvote vil falde til 70,6 % ved udgangen af 2024. Ifølge Kommissionens skøn vil den finanspolitiske kurs være neutral med 0,0 % af BNP i 2024.

([12]) Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Cyperns nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 104).

([13]) På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2024 anslås Cyperns potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt i 2023, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 8,5 %, målt ud fra den gennemsnitlige potentielle realvækst over ti år og BNP-deflatoren for 2023.

([14]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden (og ekskl. midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen) og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under faciliteten og andre EU-midler.

(16) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter via tilskud under faciliteten i 2024 svarende til 0,7 % af BNP sammenlignet med 0,3 % i 2023. De udgifter, der finansieres med tilskud under faciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer, uden at dette har direkte indvirkning på Cyperns offentlige saldo eller gæld. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter med lån fra faciliteten i 2024 svarende til 0,2 % af BNP sammenlignet med 0,0 % i 2023.

(17) Den 14. juli 2023 henstillede Rådet ([15]), at Cypern opretholdt en sund finanspolitisk stilling i 2024. Medlemsstaterne blev i forbindelse med gennemførelsen af deres budgetter for 2023 og udarbejdelsen af deres udkast til budgetplaner for 2024 opfordret til at tage hensyn til, at Kommissionen ville foreslå Rådet at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af de endelige data for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes Cyperns strukturelle saldo at udgøre 2,1 % af BNP i 2024 i forhold til 1,8 % i 2023, og den vil dermed ligge over landets mellemfristede budgetmålsætning om en strukturel saldo på 0 % af BNP. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling.

(18) Derudover henstillede Rådet, at Cypern skulle træffe foranstaltninger med henblik på at afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger hurtigst muligt i 2023 og 2024. Rådet henstillede endvidere, at hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, skulle Cypern sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamenter til energibesparelser. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes nettobudgetomkostningerne ([16]) ved energistøttenødforanstaltninger at udgøre 0,4 % af BNP i 2023, 0,3 % i 2024 og 0,0 % i 2025. Navnlig udløb de lavere punktafgifter på olieprodukter i marts 2024, og tilskuddene til elregninger forventes at forblive i kraft, men forventes at blive udfaset i løbet af 2024. Energistøttenødforanstaltningerne forventes ikke afviklet hurtigst muligt i 2023 og 2024. Der er risiko for, at dette ikke vil være i overensstemmelse med Rådets henstilling. Budgetomkostningerne ved de energistøttenødforanstaltninger, der er rettet mod beskyttelse af sårbare husholdninger og virksomheder, anslås at udgøre 0,0 % af BNP i 2024 (0,0 % i 2023) ifølge Kommissionens forårsprognose 2024.

(19) Rådet henstillede også, at Cypern bevarer nationalt finansierede offentlige investeringer og sikrer en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes de nationalt finansierede offentlige investeringer stort set at forblive på 3,1 % af BNP i 2024 sammenlignet med 3,2 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Derudover forventes de offentlige investeringer, der finansieres med EU-midler, herunder tilskud fra faciliteten, at ligge stabilt på 1,3 % af BNP i 2024. Dette skyldes højere udgifter finansieret med tilskud fra faciliteten som følge af et fald i andre EU-tilskud efter afslutningen på programmeringsperioden for Unionens strukturfonde 2014-2020, hvortil der var midler til rådighed indtil 2023.

(20) På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, og under antagelse af en uændret politik forventes det offentlige overskud ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 at udgøre 2,9 % af BNP i 2025. Den offentlige gældskvote ventes at falde til 65,4 % ved udgangen af 2025. En forsigtig finanspolitik bør også bidrage til at styrke stillingen over for udlandet.

(21) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med bilag V, kriterium 2.2, til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse reformer og investeringer forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende, at der inden for denne stramme tidshorisont gøres hurtige fremskridt med den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder med REPowerEU-kapitlet, for at styrke Cyperns langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling, samtidig med at der sikres social retfærdighed. For at opfylde tilsagnene i genopretnings- og resiliensplanen senest i august 2026 er det afgørende, at Cypern fortsætter gennemførelsen af reformer og fremskynder investeringerne ved at sætte ind over for de relevante udfordringer og samtidig sikrer en stærk administrativ kapacitet.

([15]) Rådets henstilling af 14. juli 2023 om Cyperns nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2023 (EUT C 312 af 1.9.2023, s. 116).

([16]) Tallene angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved disse foranstaltninger inklusive indtægter og udgifter og, hvor det er relevant, eksklusive indtægter fra skatter og afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjenester.

(22) Som led i midtvejsgennemgangen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, jf. artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 ([17]), skal Cypern gennemgå hvert enkelt program, der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling (»FRO«), senest i marts 2025 under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger for 2024, og den nationale energi- og klimaplan. Denne gennemgang danner grundlaget for den endelige tildeling af EU-midler til hvert program. Cypern har gjort fremskridt med gennemførelsen programmerne vedrørende samhørighedspolitikken og den europæiske søjle for sociale rettigheder, men der er stadig udfordringer, og der er fortsat socioøkonomiske forskelle mellem by- og landområder. Det er afgørende at fremskynde gennemførelsen af programmet vedrørende samhørighedspolitikken. Desuden er det vigtigt at sikre de lokale myndigheders administrative kapacitet forud for Cyperns lovgivningsmæssige reform af lokalforvaltningen, der er planlagt til den 1. juli 2024. De aftalte prioriteter for »Thalia«-programmet vedrørende samhørighedspolitikken er fortsat relevante. En forøgelse af anvendelsen af vedvarende energi og lagringsløsninger samt forbedring af energieffektiviteten og bytransport er afgørende for at realisere den grønne omstilling. Forbedring af vandforvaltningen, navnlig spildevandsrensning, er en forudsætning for at overholde Rådets direktiv 91/271/EØF ([18]). Fremskridt hen imod en cirkulær økonomi i forbindelse med affaldshåndtering er fortsat afgørende og kræver forbedringer med hensyn genanvendelse og reduktion af affald. Der bør fortsat investeres i aktivering på arbejdsmarkedet og den sociale integration af sårbare grupper. Det er fortsat vigtigt at gennemføre individuelle læringskonti og den europæiske børnegaranti. Derudover er det fortsat en prioritet at investere i økonomisk overkommelige langtidsplejetjenester og socialt boligbyggeri af god kvalitet. Der bør også fortsat gøres en indsats for afhjælpe energifattigdom og udvikle den sociale økonomi. Som led i midtvejsevalueringen af »Thalia«-programmet vedrørende samhørighedspolitikken bør der lægges større vægt på de stadigt stigende presserende behov i forbindelse med forebyggelse af og beredskab over for klimarelaterede risici. Cypern kan også gøre brug af platformen for strategiske teknologier for Europa, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 ([19]), til at støtte landets energiomstilling ved hjælp af rene og ressourceeffektive teknologier, herunder nettonulteknologier.

(23) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-midler er rettet mod, står Cypern over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med forvaltningen af statsejede virksomheder, uddannelsesresultater og færdigheds- og kompetencemismatch, udbredelsen af vedvarende energikilder, udvidelsen og opgraderingen af elnettet samt tilpasning til klimaændringer.

(24) Et velfungerende og konkurrencedygtigt erhvervsklima er afgørende for økonomisk effektivitet og vækst. På dette punkt lever forvaltningen af statsejede virksomheder i Cypern ikke fuldt ud op til internationale standarder. I de senere år er der blevet indført visse politiske foranstaltninger for at forbedre det finansielle tilsyn med offentlige enheder, men manglen på en fuldstændig opgørelse og en regelmæssig rapporteringsforpligtelse begrænser den effektive resultatovervågning og -planlægning af statsejede virksomheder. Derudover er vigtige aspekter af virksomhedsledelse såsom meritbaseret bestyrelsesnominering, ejerskabspolitik, resultatbaseret ledelse, gennemsigtighed og ansvarlighed i forbindelse med finansielle præstationer fortsat utilstrækkelige. I den forbindelse er der betænkeligheder med hensyn til kvaliteten af og prisen for tjenester i sektorer, der domineres af statsejede virksomheder, f.eks. elsektoren.

(25) Cyperns meget dårlige resultater i programmet for international elevevaluering (PISA) 2022 viser, at dårlige resultater med hensyn til grundlæggende færdigheder (f.eks. læse-, skrive- og regnefærdigheder og naturvidenskab) er en stor udfordring. På trods af tilstrækkelige kvalifikationer hos lærerstaben er efter- og videreuddannelsen af lærerne, herunder kompetencebaseret undervisning og læringsmetoder, utilstrækkelig. I 2021 dumpede de fleste lærerkandidater den eksamen, der var nødvendig for ansættelse. Uddannelsessystemet har ikke på tilfredsstillende vis vurderet og tilpasset uddannelsesressourcerne til elevernes behov, hvilket er nødvendigt for, at de kan udvikle nøglekompetencer. På arbejdsmarkedet er færdigheds- og kompetencemismatchet stadigt mere fremherskende, mens deltagelse i erhvervsuddannelsesprogrammerne fortsat er betydeligt lavere end EU-gennemsnittet. Den lave deltagelse i erhvervsuddannelsesprogrammerne skyldes både kapacitet og manglende tiltrækningskraft, da de fleste erhvervsuddannelsesinstitutioner ligger i byområder, hvilket gør det svært for elever, der bor i landdistrikterne at tilmelde sig, og at de fleste elever i høj grad foretrækker videregående uddannelse. Der er begrænset mulighed for, at

([17]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([18]) Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand (EFT L 135 af 30.5.1991, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

([19]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 af 29. februar 2024 om oprettelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) og ændring af direktiv 2003/87/EF samt forordning (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 og (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

dette problem kan løses ved hjælp af voksenuddannelse, da andelen af voksne i alderen 25-64 år, der har deltaget i uddannelse de seneste 12 måneder, var 28,3 % i 2022 (mod 39,5 % i Unionen). Dette er et markant fald fra 44,8 % i 2016, og det hæmmer Cyperns mulighed for at forbedre landets økonomiske konkurrenceevne.

(26) Selv om der er taget betydelige skridt i retning af fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, er der fortsat betydelige udfordringer. Vedvarende energi udgjorde blot 17 % af Cyperns energimiks i 2022. Dette ligger stadig betydeligt under målet om 31,5 % produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder inden 2030, som Cypern har anført i sit udkast til national energi- og klimaplan. På grund af Cyperns afhængighed af olieprodukter, der importeres i deres helhed og har til formål at opfylde over 80 % af landets energibehov, er Cypern fortsat sårbar over for udsving i de globale energipriser. Der er fortsat betydelige udfordringer med hensyn til opgradering og udvidelse af det eksisterende elnet til at imødekomme udbredelsen af vedvarende energikilder. Cypern står stadig over for betydelige hindringer med hensyn til dets elnets kortsigtede kapacitet til at imødekomme en stigning i vedvarende energi, hvilket resulterer i tilbagevendende mangler. Dette fremgår tydeligt at de officielle data fra Cyperns energireguleringsmyndighed. Ved udgangen af november 2023 havde det cypriotiske system operationelle anlæg til vedvarende energi med en kapacitet på i alt 782,57 MW, herunder 157,50 MW vindenergi, 625,93 MW solenergi og 9,15 MW biomasse. Samtidig har energireguleringsmyndigheden givet byggetilladelse til i alt 2 383 MW i forbindelse med projekter om vedvarende energi. En overordnet strategi for energilagring kan øge fleksibiliteten og leveringsstabiliteten og nedbringe omkostningerne til at op- eller nedskalere konventionelle kraftværker.

(27) Cypern står over for flere udfordringer med hensyn til landets tiltag for at håndtere modstandsdygtigheden over for klimaændringer såsom en svag institutionel ramme for tilpasning til klimaændringer og manglen på bæredygtig vandforvaltningspraksis med henblik på at støtte et modstandsdygtigt landbrug. Landets sårbarhed over for klimaændringer er udtalt, og dets nationale tilpasningspolitikker og -foranstaltninger er ikke tilstrækkeligt udviklede. Cypern lider under lav nedbør og høje temperaturer, hvilket bidrager til det højeste niveau af vandstress i Unionen. Selv om Cyperns landbrugssektor drager fordel af stadigt mere vandeffektive vandingssystemer, har sektoren stadig det højeste vandforbrug grundet et betydeligt tab af vandressourcer i utilstrækkelige fordelings- og lagringsnetværk. Derudover kæmper den cypriotiske landbrugssektor allerede med virkningerne af klimaændringer, herunder jordbundsforringelse og ørkendannelse, hvilket fører til et lavere høstudbytte. Effektiv vandforvaltning og -lagring samt dyrkning af afgrøder, der kræver mindre vand, bliver afgørende. Menneskeskabt belastning på habitater og økosystemer, navnlig i kystområderne, forværrer situationen. Landets nuværende tilgang til tilpasning til klimaændringer er fortsat stort set ikkebindende. Dette kræver bedre institutionelle ordninger til fremme af modstandsdygtighed overfor klimaændringer og langsigtet konkurrenceevne.

(28) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2024, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2024. For Cypern bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelse af den første, anden, tredje og fjerde henstilling i henstillingen vedrørende euroområdet 2024.

(29) I lyset af Kommissionens dybdegående undersøgelse og konklusionerne om tilstedeværelsen af ubalancer afspejler henstilling 1 henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til offentlig gæld og udlandsgæld. De politikker, der henvises til i henstilling 4, bidrager til at imødekomme henstilling 1 ved at reducere efterspørgslen efter energiimport og dermed bidrage til at styrke den eksterne balance. Henstilling 1 bidrager til dels at rette op på ubalancer, dels at gennemføre henstillingen vedrørende euroområdet 2024, jf. betragtning 28,

HENSTILLER, at Cypern i 2024 og 2025 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. forelægge den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag i rette tid; i overensstemmelse med kravene i den reformerede stabilitets- og vækstpagt begrænse væksten i nettoudgifter ([20]) i 2025 til det niveau, der bl.a. er nødvendigt for at bringe den offentlige gæld på en troværdig nedadgående kurs på mellemlang sigt og overholde traktatens referenceværdi på 3 % af BNP

([20]) I henhold til artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263 er »nettoudgifter« offentlige udgifter, eksklusive renteudgifter, diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

2. styrke den administrative kapacitet til at forvalte genopretnings- og resiliensplanen, fremskynde investeringer og opretholde momentum i gennemførelsen af reformer; sætte ind over for de relevante udfordringer for at muliggøre en fortsat hurtig og effektiv gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, og sikre fuldførelse af reformer og investeringer senest i august 2026; fremskynde gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken; i forbindelse med midtvejsgennemgangen af disse programmer fortsat fokusere på de aftalte prioriteter, træffe foranstaltninger til bedre at dække behovene for forebyggelse af og beredskab over for klimarelaterede risici, idet der tages hensyn til de muligheder, som platformen for strategiske teknologier for Europa giver for at forbedre konkurrenceevnen
3. styrke økonomiens konkurrenceevne ved at fremskynde bestræbelserne på at forbedre forvaltningen af statsejede virksomheder i overensstemmelse med internationale standarder og yderligere forbedre kompetenceniveauet og uddannelsesresultaterne; styrke efter- og videreuddannelse af lærere og tage fat på ubalancen mellem udbud af og efterspørgsel efter arbejdskraft ved yderligere at øge erhvervsuddannelsesprogrammernes kapacitet og tiltrækningskraft og ved at fremme voksenuddannelse
4. opgradere og udvide nettet og lagringen for at imødekomme en stigende andel af vedvarende energi; forbedre gennemførelsen af klimatilpasningsforanstaltninger ved at fokusere på at fremme den institutionelle ramme for klimatilpasning og indføre bæredygtige vandforvaltningspraksisser i landbruget.

Udfærdiget i Luxembourg, den 21. oktober 2024.

På Rådets vegne

NAGY I.

Formand